

RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION

Bruxelles, den 11. juni 2001

9526/1/01
REV 1

LIMITE

COSDP 42

FREMSENDELSESNOTE

fra: Sekretariatet

til: RÅDET

Vedr.: Formandskabets rapport til Det Europæiske Råd i Göteborg om den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik

I forlængelse af mødet i Coreper den 11. juni 2001 og med henblik på forelæggelse for Rådet forud for Det Europæiske Råd i Göteborg følger hoslagt til delegationerne udkastet til formandskabets rapport om ESFP samt følgende bilag:

- Bilag I: Politihandlingsplan
- Bilag II: Bidrag fra stater uden for EU til EU's politimissioner i forbindelse med civil krisestyring
- Bilag III: Nye konkrete mål for civile aspekter af krisestyring
- Bilag IV: EU's øvelsespolitik¹
- Bilag V: Samarbejde mellem EU og internationale organisationer om de civile aspekter af krisestyring.

¹ Denne tekst blev allerede godkendt af Rådet den 14. maj 2001.

DET EUROPÆISKE RÅD I GÖTEBORG
FORMANDSKABETS RAPPORT OM
DEN EUROPÆISKE SIKKERHEDS- OG FORSVARSPOLITIK

I. INDLEDNING

1. For at Den Europæiske Union kan spille sin rolle fuldt ud på den internationale scene, besluttede Det Europæiske Råd i Köln for to år siden i sine bestræbelser på at opfylde målene for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), at EU skulle sættes i stand til at træffe afgørelser om alle de konfliktforebyggelses- og krisestyringsopgaver, der er fastlagt i traktaten om Den Europæiske Union, de såkaldte Petersberg-opgaver. Den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (ESFP) er siden blevet videreudviklet på en række møder i Det Europæiske Råd, bl.a. i Helsingfors, Feira og Nice. Under det svenske formandskab er arbejdet vedrørende samtlige aspekter af ESFP blevet videreført i samråd med generalsekretæren/den højtstående repræsentant.
2. Der er givet prioritet til videreudviklingen af den militære og civile kapacitet. Med henblik herpå er arbejdet blevet fremskyndet for at kunne opfylde det overordnede mål for den militære kapacitet og de vedtagne mål på det civile område senest i 2003.
3. Det Europæiske Råd i Nice satte sig som mål hurtigt at gøre EU operationelt. Med henblik herpå og i overensstemmelse med det mandat, som det svenske formandskab fik tildelt i Nice, er der indført permanente krisestyringsstrukturer, og arbejdet med at udvikle og validere krisestyrings-procedurerne er påbegyndt. Der er etableret ordninger for konsultation og samarbejde mellem EU og NATO. I den forbindelse er der gennemført en vellykket udvikling af et tæt praktisk samarbejde mellem EU og NATO om krisestyring i det vestlige Balkan, især i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og i det sydlige Serbien. Der føres fortsat drøftelser om de øvrige aspekter af forbindelserne mellem EU og NATO. I det følgende gøres der nærmere rede for, hvor langt man er kommet på disse områder og på andre områder.

4. Udviklingen af ESFP som led i bestræbelserne på at opfylde FUSP-målene vil styrke EU's evne til at bidrage til international fred og sikkerhed i overensstemmelse med principperne i FN-pagten. EU anerkender, at FN's Sikkerhedsråd har hovedansvaret for opretholdelsen af international fred og sikkerhed. Under det svenske formandskab er der truffet konkrete foranstaltninger med henblik på et styrket samarbejde mellem EU og FN.
5. Udviklingen af ESFP har desuden fra første færd haft til formål at styrke EU's evne til at handle på et meget afgørende område, nemlig konfliktforebyggelse. Et europæisk program for forebyggelse af voldelige konflikter forelægges separat.
6. I forbindelse med denne rapport har formandskabet noteret sig, at Danmark har erindret om protokol nr. 5 til Amsterdam-traktaten om Danmarks stilling.

II. UDVIKLING AF EU'S EVNE TIL HANDLING

7. Den Europæiske Union er fast besluttet på at udvikle og præcisere sin kapacitet, strukturer og procedurer for at forbedre sin evne til at varetage alle konfliktforebyggelses- og krisestyringsopgaver under anvendelse af militære og civile midler. Dette vil også sætte Europa i stand til mere effektivt og sammenhængende at efterkomme anmodninger fra førende organisationer som FN og OSCE. EU er fast besluttet på at udvikle en selvstændig mekanisme til at træffe beslutninger, og på - i de tilfælde, hvor NATO som helhed ikke er involveret - at iværksætte og gennemføre EU-ledede militæroperationer som reaktion på internationale kriser. Dette indebærer ikke, at der oprettes en europæisk hær. Medlemsstaterne kan suverænt beslutte, om de vil stille nationale ressourcer til rådighed for sådanne operationer.

A. Styrkelse af kapaciteten

Militær kapacitet

8. De øverordnede mål fra Helsingfors for udviklingen af en militær kapacitet tager sigte på, at EU senest i 2003 hurtigt skal kunne udsende og opretholde styrker, der er i stand til at gennemføre alle Petersberg-opgaverne, også de mest krævende. Arbejdet hermed er blevet videreført på grundlag af de resultater, der blev opnået under det franske formandskab, herunder især kapacitetsbidragskonferencen, med støtte fra NATO's ekspertise, hvor det har været nødvendigt. Således er
  - en række mangler blevet konstateret på baggrund af en analyse af kapacitetskravene set i relation til de styrkebidrag, som medlemsstaterne allerede har givet tilsagn om. På dette grundlag vil medlemsstaterne blive anmodet om at foretage en fornyet gennemgang af deres bidrag og give oplysninger om deres planlagte projekter, nationale og/eller internationale, med henblik på at udbedre disse mangler;
  - kravene til den operative og strategiske kapacitet blevet videreudviklet og præciseret. Dette gælder kravene til interoperabilitet, rotation og beredskab samt kravene til centrale kapaciteter, så som C3I (kommando, kontrol og kommunikation samt information); ISTAR (efterretning, overvågning, målsøgning og rekognoscering); strategisk mobilitet og logistik;
  - en liste blevet udarbejdet over de styrker og den kapacitet, som EU allerede vil have til rådighed inden udgangen af 2001.
9. Medlemsstaternes forsvarsministre har afholdt to uformelle møder under det svenske formandskab og drøftet spørgsmål vedrørende kapacitet, samt hvorledes manglerne kan udbedres.
10. Det svenske formandskab har i samarbejde med det kommende belgiske formandskab udarbejdet en plan for arbejdet vedrørende militær kapacitet for at sikre en passende forberedelse af kapacitetsforbedringskonferencen i november 2001. På konferencen vil medlemsstaterne blive anmodet om at forpligte sig til at træffe specifikke yderligere foranstaltninger for at udbedre de konstaterede mangler.

11. De tilbud, der er givet af europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af EU, og andre lande, der har ansøgt om tiltrædelse af EU, er blevet gennemgået og præciseret på bilaterale møder med alle de 15 lande, der er tale om, med henblik på deres eventuelle deltagelse i EU-ledede operationer. Disse tilbud hilses velkommen som et væsentligt yderligere bidrag til forbedringen af den europæiske militære kapacitet, og de er blevet evalueret på grundlag af samme kriterier som dem, der finder anvendelse på medlemsstaterne. Disse styrker vil øge og styrke den kapacitet, der er til rådighed for EU-ledede operationer.
12. For at sikre kontinuiteten i EU's kapacitetsopbygning, er betingelserne for opfølgings- og evalueringsmekanismen for militær kapacitet ved at blive defineret i overensstemmelse med de mål, principper og opgaver, der blev fastlagt i Nice. Målet er at gøre det lettere at opfylde tilsagnene om bidrag med henblik på at nå det overordnede mål, revidere målsætningerne på baggrund af udviklingen og også bidrage til at sikre kompatibilitet mellem de tilsagn om bidrag, der er indgået i EU-sammenhæng, og - for de berørte landes vedkommende - de forpligtelser, der er indgået som led i NATO's planlægning og processen vedrørende planlægning og gennemgang under partnerskab for fred.

Civil kapacitet

13. Medlemsstaterne har reageret meget positivt på indkaldelse af frivillige bidrag til politi, og der er gjort væsentlige fremskridt hen imod opfyldelsen af de konkrete mål for 2003, som blev fastsat i Feira, og som omfatter de to grundlæggende koncepter, der blev defineret i Nice: styrkelse af det lokale politi og varetagelse af dets opgaver. Som et resultat af disse bestræbelser forventes det, at målene vil blive opfyldt med de tilsagn, der vil blive givet på en ministerkonference senere i år.
14. En konference med de enkelte landes rigspolitichefer vedrørende EU-medlemsstaternes politikapacitet til international krisestyring fandt sted den 10. maj. På grundlag af drøftelserne på konferencen samt bidrag fra medlemsstaterne er der udarbejdet en politihandlingsplan, der findes i bilag I.

15. Der er udarbejdet EU-kriterier for udvælgelse og uddannelse af politifolk og for deres udstyr i forbindelse med internationale missioner, der skal gennemføres på nationalt plan.
16. Der er afviklet vejledende principper og retningslinjer for bidrag fra stater uden for EU til EU's politimissioner, der gennemføres i henhold til afsnit V i TEU; disse findes i bilag II. Rådet vil kunne opfordre stater, der vil og kan yde et bidrag i overensstemmelse med disse retningslinjer, til at deltage i sådanne operationer.
17. Der er opstillet nye konkrete mål, der skal realiseres gennem frivillige bidrag inden udgangen af 2003, inden for områderne retsstatsprincippet, civil forvaltning og civilbeskyttelse; disse mål er anført i bilag III. EU bør følgelig:
- forbedre sin evne til at bidrage til en styrkelse af kapaciteten for så vidt angår retsstatsprincippet. I forbindelse med dette overordnede mål bør medlemsstaterne gennem indbyrdes samarbejde være i stand til at bidrage med op til 200 embedsmænd i forbindelse med krisestyringsoperationer, navnlig for at supplere politiet i forbindelse med straffesager;
  - oprette en pool af eksperter, der kan påtage sig opgaver inden for civil forvaltning i forbindelse med krisestyring, og som alt efter situationen kan sættes ind med kort varsel;
  - styrke sin kapacitet inden for civilbeskyttelse. Medlemsstaterne bør som det endelige mål gennem indbyrdes samarbejde kunne indsætte civilbeskyttelsehold på op til 2 000 personer med kort varsel. Medlemsstaterne bør endvidere kunne indsætte vurderings- og/eller koordineringshold tillige med supplerende eller mere specialiserede ressourcer.
18. På alle disse områder har EU endvidere sat sig for at udvikle fælles standarder og moduler for uddannelse og - for så vidt angår civilbeskyttelse - fælles øvelser.
19. Behovet for en eventuel udvidelse af EU's civile krisestyringskapacitet til at omfatte andre områder bør undersøges løbende.

B. Strukturer, procedurer og øvelser

20. På den første samling i Rådet (almindelige anliggender) under det svenske formandskab blev der truffet afgørelse om at gøre Den Udenrigspolitiske og Sikkerhedspolitiske Komité (PSC), EU's Militærkomité (EUMC) og EU's Militærstab (EUMS), der havde fungeret som interimsorganer siden marts 2000, til stående organer:
- PSC, der blev nedsat som et stående organ den 22. januar 2001, beskæftiger sig med alle aspekter af FUSP, herunder ESFP. Nedsættelsen af PSC har styrket EU's evne til at behandle sådanne spørgsmål og tackle krisesituationer på sammenhængende måde.
  - EU's Militærkomité blev nedsat som et stående organ den 9. april, da Rådet udnævnte den faste formand for EUMC. EUMC har til opgave at yde militær rådgivning og udarbejde anbefalinger til PSC om alle militære spørgsmål inden for EU og at udstikke militære retningslinjer for EUMS.
  - EU's Militærstab blev erklæret for stående organ den 11. juni. På grundlag af militære retningslinjer fra EUMC yder EUMS militær ekspertise og støtte til ESFP, herunder gennemførelse af EU-ledede militære krisestyringsoperationer.
21. Udvalget for de Civile Aspekter af Krisestyring har under det svenske formandskab arbejdet intenst med spørgsmålet om civil kapacitet og andre aspekter af civil krisestyring samt, i overensstemmelse med sit mandat, ydet rådgivning og udarbejdet anbefalinger til PSC og andre relevante rådsorganer.

22. Generalsekretæren/den højtstående repræsentant har truffet en række beslutninger med henblik på at styrke Generalsekretariatet, herunder især dets politisk-militære strukturer, for at sætte det i stand til at yde den nødvendige supplerende støtte til arbejdet med udviklingen af ESFP. Som led heri vil den politienhed, der nu er ved at blive oprettet i Rådssekretariatet, og som hurtigt vil kunne styrkes yderligere af medlemsstaterne i kriseperioder, sætte EU i stand til at planlægge og gennemføre politioperationer (herunder integreret planlægning og koordinering, situationsvurderinger, forberedelse af øvelser samt udarbejdelse af retlige rammer og regelsæt). Generalsekretæren/den højtstående repræsentant vil foretage en løbende vurdering af ordningerne for denne enhed og tilpasse dem efter behov.
23. Kommissionen spiller en væsentlig rolle, idet den medvirker til at sikre sammenhængen i EU's eksterne politikker, herunder FUSP og ESFP, og til at styrke samarbejdet med internationale organisationer. Kommissionen bidrager til udarbejdelsen af fælles politiske strategier, idet den forelægger Rådet forslag til foranstaltninger og forvalter instrumenter, der er relevante for krisestyring og konfliktforebyggelse, inden for sit kompetenceområde. Den igangværende reform af reglerne om ekstern bistand og finansforvaltning vil gøre det muligt at yde mere effektiv fællesskabsstøtte til EU's krisestyringsoperationer.
24. Rådet vedtog i februar 2001 en forordning om oprettelse af en hurtig reaktionsmekanisme. Denne forordning vil sætte Fællesskabet i stand til hurtigere at mobilisere sin civile krisestyringskapacitet.
25. På baggrund af de principbeslutninger, som blev truffet af Det Europæiske Råd i Nice, om inddragelse af WEU's relevante funktioner i forbindelse med Petersberg-opgaverne
- er der truffet foranstaltninger, som skal sætte Rådet i stand til om kort tid at træffe beslutning om oprettelse af et EU-satellitcenter og et EU-institut for sikkerhedsstudier i form af agenturer til støtte for FUSP, herunder ESFP. Satellitcentret skal støtte EU's beslutningstagning med analyser af satellitbilleder og andre relevante data. Instituttet vil bidrage til udviklingen af FUSP ved at gennemføre akademisk forskning og analyse på relevante områder.

- har Kommissionen iværksat et samarbejdsprojekt, der afløser WEU's multinationale rådgivende politikorps i Albanien (MAPE).
  - har Rådet besluttet at forlænge støtten til WEU's minerydningsbistandsmission i Kroatien (WEUDAM) indtil november 2001 for at give den mulighed for at afslutte de igangværende projekter.
26. Det svenske formandskab har påbegyndt arbejdet med at fastlægge principper for finansieringen af operationer, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet. Nødvendigheden af at behandle de finansielle aspekter af politioperationer samt andre civile kapacitetsområder, især civilbeskyttelse, er ligeledes blevet understreget.
27. Rådet har godkendt EU's øvelsespolitik, bilag IV, og et EU-øvelsesprogram. Øvelsespolitikken fastlægger EU-kravene til øvelser og kategorierne af øvelser, herunder fælles øvelser sammen med NATO, og vil danne grundlag for den faktiske gennemførelse af alle EU's øvelser. EU's øvelsespolitik omfatter bestemmelser om arrangementer for inddragelse af europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af EU, og andre lande, der er kandidater til tiltrædelse af EU. Øvelsesprogrammet omfatter perioden 2001-2006 med en række øvelser, der skal sikre passende parathed og effektiv funktion i en krisesituation. I øvelsesprogrammet påtænkes det ikke at gennemføre øvelser på et lavere niveau end styrkehovedkvartererne. Det praktiske arbejde med forberedelsen af øvelsen i 2002 vil blive påbegyndt snarest muligt.
28. Krisestyringsprocedurer er under udarbejdelse, og de skal sikre hurtighed, effektivitet og sammenhæng i beslutningstagningen. Procedurene vil blive afprøvet under den krisestyringsworkshop, som PSC vil afholde i juni 2001. Procedurene vil blive ajourført og revideret efter denne workshop og på baggrund af indhøstede erfaringer.

29. For at EU kan handle effektivt i forbindelse med krisestyring, skal den kunne anvende hele spektret af civile og militære instrumenter, der er til rådighed, på en sammenhængende og koordineret måde. Under hensyntagen til det arbejde, der blev indledt på det seminar, som formandskabet afholdt i Ystad, vil der blive givet prioritet til videreudviklingen af instrumenter og retningslinjer for civil og militær koordination som led i ESFP.
30. Passende kendskab til kønsaspekterne er vigtig for alle, der deltager i EU's krisestyringsoperationer.

III. SAMARBEJDE MED NATO

31. Udviklingen af permanente og effektive forbindelser med NATO, der bygger på de principper, der blev vedtaget i Feira og Nice, er et afgørende element i ESFP. Denne udvikling vil føre til et ægte strategisk partnerskab med NATO vedrørende krisestyring med behørig hensyntagen til de to organisationers selvstændige beslutningstagning. Konsultationer og samarbejde mellem de to organisationer er derfor ved at blive udviklet for så vidt angår sikkerheds-, forsvars- og krisestyrings spørgsmål af fælles interesse med henblik på den mest hensigtsmæssige militære reaktion på en krise og en effektiv krisestyring.
32. På baggrund af Nice-rapporten og konklusionerne og NATO's svar fandt der en brevveksling sted mellem det svenske formandskab og NATO's generalsekretær der bekræfter de permanente ordninger for konsultation og samarbejde mellem EU og NATO. I forbindelserne mellem EU og NATO som institutioner vil der ikke ske nogen forskelsbehandling af nogen af medlemsstaterne.

33. Det svenske formandskab har ledet arbejdet i overensstemmelse med disse ordninger. Det første formelle ministermøde mellem EU og NATO blev holdt den 30. maj 2001 i Budapest. Ud over adskillige møder i PSC og NAC har der også været holdt et møde på militærkomiteplan. EU-NATO-ad hoc-gruppen vedrørende kapaciteter har givet mulighed for at udveksle synspunkter og oplysninger om relevante aspekter af EU's og NATO's arbejde på dette område. NATO-eksperternes bidrag til udviklingen af det overordnede mål og EU-øvelsesprogrammet har været værdifuldt.
34. EU og NATO har indledt et snævert samarbejde om spørgsmål vedrørende krisestyring i det vestlige Balkan, navnlig det sydlige Serbien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. Dette omfatter politiske konsultationer på minister- og PSC/NAC-niveau, fælles aktiviteter for generalsekretæren/den højtstående repræsentant og NATO's generalsekretær samt deres repræsentanter i regionen. Ydermere har EU's observatørmmission (EUMM) og KFOR indledt et tæt samarbejde i felten.
35. Der skal hurtigt nås til enighed om ordninger, der giver EU adgang til NATO's aktiver og kapaciteter (dvs. sikret og permanent adgang til NATO's planlægningskapacitet, formodning om, at de på forhånd identificerede aktiver og kapaciteter står til rådighed, og indkredsning af en række kommandomuligheder) på grundlag af de ordninger, som Det Europæiske Råd i Nice godkendte. Det forventes også, at der i tide indgås en sikkerhedsaftale i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møder i Nice og Feira.

IV. SAMARBEJDE MED INTERNATIONALE ORGANISATIONER

36. De kapaciteter, der udvikles på grund af ESFP, kræver et intensiveret, gensidigt styrkende samarbejde mellem Den Europæiske Union og andre internationale organisationer, herunder FN, OSCE og Europarådet uden unødigt overlapning. På det civile område har EU indkredset en række principper og områder for samarbejde med internationale organisationer, der er anført i bilag V.

37. Som det er blevet anerkendt af både EU og FN's generalsekretær, er der et klart potentiale for at udvikle samarbejdet med FN om såvel militære og civile aspekter af krisestyring som konfliktforebyggelse. som Rådet (almindelige anliggender) konkluderede på samlingen den 11. juni 2001. Det er særlig vigtigt at sikre, at EU's militære og civile kapaciteter, der er ved at blive udvidet, yder et reelt bidrag til FN. Medlemsstaternes forpligtelse over for EU's konkrete mål vil øge den samlede mængde af ressourcer, der står til rådighed for international krisestyring.
38. Under det svenske formandskab er de emner og områder, som EU og FN kan samarbejde om, blevet indkredset, og Rådet har godkendt dem som centrum for EU's bestræbelser på at intensivere samarbejdet med FN. De omfatter konfliktforebyggelse såvel som civile og militære aspekter af krisestyring. Det vestlige Balkan, Mellemøsten og Afrika er blevet udpeget som særlige områder for dette samarbejde.
39. De nærmere bestemmelser for en platform for intensiveret samarbejde om krisestyring og konfliktforebyggelse er blevet fastlagt. Rådet har anmodet formandskabet om med bistand fra generalsekretæren/den højtstående repræsentant at gå videre med iværksættelsen af dette arbejde og om at aflægge rapport til Rådet om de fremskridt, der sker.
40. OSCE, der har en samlet tilgang til sikkerhed, der bygger på samarbejde, og udstrakt erfaring inden for krisestyring og konfliktforebyggelse takket være talrige missioner i praksis, er en vigtig partner for EU. Derfor er der lagt særlig vægt på at udvikle samarbejdet mellem EU og OSCE, idet man har koncentreret sig om konkrete foranstaltninger, metoder og instrumenter samt funktionelle og geografiske aspekter.

V. SAMARBEJDE MED EUROPÆISKE NATO-LANDE, DER IKKE ER MEDLEMMER AF EU, OG ANDRE LANDE, DER HAR ANSØGT OM OPTAGELSE I EU

41. Den Europæiske Union lægger særlig vægt på, at europæiske NATO-lande, der ikke er medlemmer af EU, og andre lande, der har ansøgt om optagelse i EU, nøje inddrages i ESFP inden for den fælles inklusive struktur, der blev fastlagt i Nice.

42. Det svenske formandskab har iværksat de ordninger, som blev godkendt af Det Europæiske Råd i Nice. EU's udenrigs- og forsvarsministre holdt den 15. maj møde hver for sig med deres kolleger fra de europæiske NATO-lande, der ikke er medlemmer af EU, og som har ansøgt om optagelse i EU, (de "15") og de europæiske NATO-lande, der ikke er medlemmer af EU (de "6"). Drøftelserne vedrørte det igangværende arbejde vedrørende ESFP, opfølgning af kapacitetsbidragskonferencen, civile aspekter af krisestyring, gennemførelsen af ordningerne for konsultation og deltagelse, forholdet mellem EU og NATO samt kriserelaterede emner som f.eks. krisestyringen i det vestlige Balkan.
43. For at lette en tæt kontakt til de relevante EU-organer har de europæiske NATO-lande, der ikke er medlemmer af EU, og andre lande, der har ansøgt om optagelse i EU, udpeget samtalepartnere for PSC samt kontaktpunkter for EU's Militærstab (EUMS). Ud over møderne på minister- og PSC-plan er de første møder på EUMC-plan blevet holdt under det svenske formandskab.

VI. SAMARBEJDE MED ANDRE POTENTIELLE PARTNERE

44. Under det svenske formandskab er der gennemført ordninger for konsultation og deltagelse af andre potentielle partnere; principperne herfor blev fastlagt af Det Europæiske Råd i Nice.
45. Canada er med sin lange erfaring med fredsbevaring en værdifuld partner for Den Europæiske Union inden for ESFP. EU ser med glæde på Canadas beredvillighed til at bidrage til EU's krisestyringsindsats. Som følge af topmødet mellem Canada og EU i december 2000 og i forlængelse af de ordninger, som Det Europæiske Råd vedtog i Nice, har EU og Canada indledt regelmæssige konsultationer om ESFP-relaterede spørgsmål af fælles interesse. EU vil sammen med Canada arbejde hen imod en fastlæggelse af bestemmelserne for Canadas deltagelse i EU-ledede operationer.

46. På topmødet for nylig bekræftede EU og Rusland på ny deres ønske om at fremme en tættere dialog og et tættere samarbejde om politiske og sikkerhedspolitiske spørgsmål i Europa. En vellykket gennemførelse af de afgørelser, der blev truffet af Det Europæiske Råd i Nice om ordninger for en styrket dialog og et styrket samarbejde med Rusland, skal danne det nødvendige grundlag for Ruslands eventuelle deltagelse i EU-ledede krisestyringsoperationer på aftalte betingelser.

47. Der er en dialog i gang mellem EU og Ukraine om ESFP-spørgsmål, hvor man anvender ordningerne fra Nice fuldt ud.

VII. MANDAT TIL DET BELGISKE FORMANDSKAB

48. Det belgiske formandskab opfordres til på grundlag af denne rapport og sammen med generalsekretæren/den højtstående repræsentant at fortsætte arbejdet i Rådet (almindelige anliggender) med at udvikle ESFP og gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for:

- a) at nå målet om at gøre EU operativ på dette område. En afgørelse herom bør træffes senest på Det Europæiske Råds møde i Laeken.

Med henblik herpå og på grundlag af det arbejde, det svenske formandskab har udført, opfordres det belgiske formandskab til:

- at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for den videre iværksættelse og validering af krisestyringsmekanismer, herunder strukturer og procedurer;
  - at fortsætte drøftelserne med NATO med henblik på hurtigt at indføre de påtænkte ordninger mellem EU og NATO.
- b) at sikre opfølgningen af målene for militær kapacitet ved at tilrettelægge en kapacitetsforbedringskonference på ministerplan med henblik på at udbedre mangler og bidrage til opfyldelsen af det overordnede mål og de kollektive kapacitetsmål, der blev vedtaget i Helsingfors;

- c) at udarbejde de praktiske bestemmelser for gennemførelsen af de militære og civile aspekter af krisestyring, herunder civil-militær koordinering;
  - d) at beregne finansieringen af gennemførelsen af krisestyringsoperationerne;
  - e) at tilrettelægge en bidragskonference på ministerplan for politi og indlede gennemførelsen af politihandlingsplanen;
  - f) at gå videre med gennemførelsen og udarbejdelsen af de vedtagne konkrete mål vedrørende retsstatsprincippet, civil forvaltning og civilbeskyttelse;
  - g) fuldt ud at gennemføre de vedtagne ordninger for konsultation og deltagelse af europæiske NATO-lande, der ikke er medlemmer af EU, og andre lande, der har ansøgt om optagelse i EU;
  - h) fuldt ud at gennemføre de vedtagne ordninger for andre potentielle partners konsultation og deltagelse;
  - i) at videreudvikle de vedtagne bestemmelser for tredjelandes bidrag til EU's politimissioner og udvikle principper for mulige bidrag fra tredjelande til andre civile missioner;
  - j) at udvikle EU's samarbejde med FN, OSCE og andre relevante organisationer;
  - k) at gøre EU's indsats inden for konfliktforebyggelse mere sammenhængende og mere effektiv.
49. Det belgiske formandskab opfordres til at fremlægge en rapport for Det Europæiske Råd i Læken.
-

POLITIHANDLINGSPLAN

I. INDLEDNING

1. Medlemsstaterne forpligtede sig på Det Europæiske Råd i Feira til senest i 2003 gennem frivilligt samarbejde at stille op til 5 000 politifolk, heraf 1 000 til udsendelse inden for 30 dage, til rådighed for internationale missioner inden for rammerne af de forskellige konfliktforebyggelses- og krisestyringsoperationer. Det Europæiske Råd i Nice pålagde det kommende formandskab sammen med generalsekretæren/den højtstående repræsentant at fortsætte arbejdet og iværksætte de nødvendige foranstaltninger til "udviklingen af en kapacitet til planlægning og udførelse af politioperationer". Formandskabet blev anmodet om at "præcisere behovene med hensyn til planlægning og gennemførelse af europæiske politistyrkers operationer".
2. Denne handlingsplan forelægges for at imødekomme ovenstående anmodning. Kommende formandskaber vil på grundlag heraf kunne videreføre og afslutte arbejdet med at gøre EU fuldt operationel med politi til international krisestyring. Dette vil gøre det muligt for EU at støtte politioperationer, der ledes af FN og OSCE, idet det sikres, at EU's indsats ligger på linje med den indsats, der ydes af de internationale organisationer, og at de to er gensidigt forstærkende, lige som EU vil kunne udføre selvstændige EU-operationer.
3. Denne handlingsplan kan revideres efter behov på baggrund af de erfaringer, der indhøstes.

II. HANDLINGSPLAN

4. Rådets arbejde og såvel forslagene til som drøftelserne på formandskabets konference med de enkelte landes rigspolitichefer vedrørende EU-medlemsstaternes politikapacitet til international krisestyring den 10. maj 2001 har bidraget til at afdække behovene med hensyn til planlægning og gennemførelse af internationale politioperationer, herunder bidrag til internationale organisationer. Følgende aspekter fortjener særlig opmærksomhed:

Udvikling og validering af *ordninger for planlægning og gennemførelse af internationale politioperationer på politisk-strategisk plan*, herunder udvikling af kapacitet til generisk, beredskabsmæssig og operationel planlægning af politioperationer, integrering af politiekspertise og input i EU-strukturerne med henblik på hurtig varslings og hurtig vurdering (herunder EU-undersøgelsermissioner), udvikling af kapacitet til hurtigt at oprette et operativt hovedkvarter, den mulige samling af integrerede politistyrker samt udvikling af de nødvendige forbindelsesled til militære og civile komponenter i krisestyringsoperationer. Dette arbejde vil bidrage til den løbende detailforbedring af procedurerne for sammenhængende, overordnet EU-krisestyring og til EU-krisestyringsøvelserne.

Udvikling og validering af principper og systemer til *kommando og indsatsledelse under politioperationer* såvel på operativt plan som på politisk plan i Rådet, herunder politioperationer som led i EU-krisestyringsoperationer, hvor der også anvendes militære midler.

Udvikling og validering af en *retlig ramme* for politioperationer i forbindelse med krisestyring, herunder en ramme for en SOFA-aftale (Status of Forces Agreement) og en samling af regler for operationer.

Udvikling og validering af de nødvendige ordninger til at sikre *interoperabilitet mellem de politistyrker, der deltager i EU-politioperationer*, herunder med hensyn til fælles udstyr, forvaltning og logistisk bistand, samt udvikling af et fælles glossar og retningslinjer for internationalt politiarbejde. (NB: Udtrykket politistyrker omfatter både civile politistyrker og gendarmeri.) Disse ordninger vil bl.a. bygge yderligere på EU-udvælgelseskriterierne for politifolk og deres uddannelse og udstyr i forbindelse med deres deltagelse i internationale politioperationer.¹

¹ "EU-udvælgelseskriterier for politifolk, deres udstyr og krav til deres uddannelse i forbindelse med civil krisestyring". Dokument 5038/3/01 ENFOPOL 1 REV 3 COR 1, 2 af 7. maj 2001.

Udvikling og gennemførelse af *et uddannelsesprogram* for politifolk, der skal deltage i international krisestyring, herunder såvel grunduddannelse som specialiseret uddannelse, og med særlig vægt på uddannelsen af ledende politifolk, således at de kan varetage kommandofunktioner under politioperationer.

Fastlæggelse af passende nærmere *bestemmelser om finansieringen* af EU-politioperationer.

III. GENNEMFØRELSE

5. Det videre arbejde med og overvejelserne i forbindelse med disse krav til en operativ politikapacitet i EU, herunder fastlæggelse af en tidsplan, vil blive fortsat i de relevante rådsorganer af formandskabet med bistand fra generalsekretæren/den højtstående repræsentant.
6. Gennemførelsen af handlingsplanen bliver behovsorienteret. Der tages behørigt hensyn til erfaringerne fra igangværende og afsluttede internationale politimissioner. Der ses på FN's erfaringer og navnlig konklusionerne i og opfølgningen af Brahimi-rapporten.
7. Generalsekretæren/den højtstående repræsentants beslutning om at oprette en politienhed i Generalsekretariatet for Rådet indebærer, at der med henblik på at løse disse opgaver stilles politimæssig ekspertise og bistand til rådighed for generalsekretæren/den højtstående repræsentant og de relevante organer i Rådet, og at de daglige arbejdsmæssige kontakter med medlemsstaterne og de internationale organisationer lettes.
8. Der bør sikres en løbende koordinering og et dagligt samarbejde mellem Rådet og Kommissionen og inden for Rådet for så vidt angår politisamarbejdet og det retlige samarbejde (afsnit VI i TEU). Det Europæiske Politiakademi (Cepol) spiller en central rolle i uddannelsen af ledende politifolk til krisestyring.
9. Der sikres en tæt civil-militær koordinering i det omfang, det er nødvendigt, gennem de relevante EU-krisestyingsstrukturer og -procedurer, navnlig PSC. Kommissionen inddrages fuldt i dette arbejde.

10. Handlingsplanens gennemførelse medfører passende samråd med FN, OSCE og om nødvendigt Europarådet, således at EU's politikapacitet og arrangementer stemmer overens med de relevante internationale standarder.
11. I forbindelse med handlingsplanens gennemførelse bør der i nødvendigt omfang tages hensyn til de vedtagne vejledende principper og retningslinjer for bidrag fra stater uden for EU til EU-ledede politimissioner.

**BIDRAG FRA STATER UDEN FOR EU TIL EU'S POLITIMMISSIONER
I FORBINDELSE MED CIVIL KRISESTYRING**

I. INDLEDNING

1. Der var på Det Europæiske Råd i Nice enighed om, at "*bidrag fra stater, der ikke er medlemmer af EU, til EU's civile krisestyring, navnlig EU's politimissioner, vil blive behandlet i en positiv ånd efter regler, der skal fastsættes*". Formandskabet blev opfordret til at forelægge forslag til de nærmere bestemmelser for tredjelandes deltagelse i de civile aspekter af krisestyring.
2. I overensstemmelse med dette mandat fra Det Europæiske Råd i Nice vil udarbejdelsen af de nærmere bestemmelser for tredjelandes bidrag til EU's civile operationer i første omgang fokusere på politimissioner. Nedenstående principper vedrører udelukkende politioperationer inden for rammerne af TEU, afsnit V.

II. VEJLEDENDE PRINCIPPER OG NÆRMERE BESTEMMELSER FOR POLITIMMISSIONER

3. Stater uden for EU kan yde et værdifuldt bidrag til EU's politioperationer. Tilbud om bidrag vil derfor blive taget op til positiv overvejelse i overensstemmelse med de bestemmelser, der skal fastlægges. I den forbindelse må EU's beslutningsautonomi og dens fælles institutionelle ramme respekteres fuldt ud.
4. I EU-ledede politioperationer anvender samtlige deltagende stater de samme internationale standarder.

5. EU er for så vidt angår EU-ledede krisestyringsoperationer blevet enig om arrangementer, der giver mulighed for regelmæssige konsultationer med europæiske NATO-medlemmer uden for EU og andre lande, der ansøger om EU-medlemskab (EU + 15), og også for, at disse lande kan bidrage til EU-ledede militæroperationer i forbindelse med kriser. Dialog og information om spørgsmål vedrørende politi kan derfor også foregå i EU + 15. Opstår der en krisesituation, kan den samme struktur udnyttes til konsultationer for at være klar til at yde et bidrag i tiden indtil Rådets beslutning om, at der skal iværksættes en politioperation.
6. For at lette samarbejdet på dette område med alle de mange mulige partnere, f.eks. med Rusland, Ukraine, andre europæiske stater, med hvilke EU har en politisk dialog, samt andre stater, der måtte være interesseret, f.eks. Canada, kunne politi deltage i dialogen, samarbejde og konsultationer om ESFP-spørgsmål sammen med de berørte lande inden for rammerne af de arrangementer, der allerede består.
7. PSC har en central rolle med hensyn til at udbygge konsultationerne med tredjelande, også i forbindelse med politi.
8. Når Rådet træffer beslutning om at iværksætte en politioperation eller en integreret operation med deltagelse af politi, kan Rådet beslutte at opfordre stater, der er villige og i stand til at bidrage til en specifik operation, til at deltage.
9. Alle tredjelande, der yder væsentlige bidrag til EU-ledede politioperationer, får samme rettigheder og forpligtelser med hensyn til den daglige forvaltning af operationen, som deltagende EU-medlemsstater har. Med henblik herpå skal der udarbejdes passende rammer for den daglige forvaltning af EU-politioperationer samt af integrerede operationer med både militære enheder og deltagelse af politi.
10. Dette foregriber ikke muligheden af at vælge andre procedurer for politioperationer under hensyn til bl.a. omfanget og arten af operationen.

11. Når EU træffer beslutning om at afslutte en politioperation, afholdes der forinden konsultationer med de deltagende stater.

III. YDERLIGERE UDVIKLING AF FORSLAG TIL DE NÆRMERE BESTEMMELSER FOR TREDJELANDES BIDRAG TIL EU'S POLITIOPERATIONER

12. De specifikke nærmere bestemmelser for tredjelandes bidrag til politioperationer må udarbejdes yderligere og må tillige drøftes af PSC. I den forbindelse må man være opmærksom på, at alle de nødvendige procedurer for EU's civile krisestyring endnu ikke er fuldstændig udarbejdet.

NYE KONKRETE MÅL FOR CIVILE ASPEKTER AF KRISESTYRING

1. Til opfølgning af resultatet af Det Europæiske Råd i Feira og Nice har Rådet nu opstillet konkrete mål vedrørende retsstatsprincippet, civil forvaltning og civilbeskyttelse, der skal realiseres inden udgangen af 2003 ved hjælp af frivillige bidrag.

I. RETSSTATSPRINCIPPET

2. EU lægger stor vægt på at styrke retsstatsprincippet som et redskab, der kan anvendes i forbindelse med både konfliktforebyggelse og krisestyring. Erfaringen har vist, at styrkelsen af retsstatsprincippet er en forudsætning for konsolidering af fred og sikkerhed. Internationale bestræbelser på at styrke, og hvis det er nødvendigt, genetablere troværdige lokale politistyrker kan ikke lykkes fuldt ud, hvis der ikke samtidig er et domstolssystem og et fængselsvæsen, der fungerer.
3. Styrket kapacitet på retsstatsområdet vil både sætte EU i stand til bedre at imødekomme anmodninger fra en førende international organisation og foretage selvstændige EU-missioner. For at bidrage til en styrkelse af retsstatsprincippet inden for hele spektret af konfliktforebyggelses- og krisestyringsoperationer bør EU fokusere på at udvælge og uddanne embedsmænd inden for det brede spektrum af funktioner, der er nødvendige for at opretholde retssikkerheden, så de kan blive stillet til rådighed for internationale missioner.
4. Internationale missioner er navnlig afhængige af medlemsstaternes embedsmænd, men med hensyn til bestræbelserne på at støtte retsstatsprincippet er der også betydelige muligheder for at hente eksperter fra andre end medlemsstaternes offentlige institutioner, f.eks. akademiske og ikke-statslige organisationer. I den sammenhæng er det vigtigt at understrege, at al deltagelse er frivillig.

5. Dette arbejde kræver en samordnet indsats fra EU's side under hensyntagen til behovet for at udvælge et tilstrækkeligt antal kvalificerede embedsmænd og eksperter, som har erfaring fra forskellige retssystemer

A. KONKRETE MÅL

Styrkelse af EU's samlede kapacitet

6. I en krisestyringssituation kunne missioner, hvis formål er styrkelse af retsstatsprincippet, og som bl.a. omfatter juridiske eksperter samt eksperter i domstolssystemer og fængselsvæsen, få til opgave at styrke lokale institutioner gennem rådgivning, uddannelse eller overvågning, eller få tillagt udøvende kompetence gennem internationalt personale, der er midlertidigt stationeret, navnlig i de tilfælde, hvor der ikke findes lokale institutioner. I en sådan situation bør genetableringen af det lokale domstolssystem og fængselsvæsen påbegyndes så hurtigt som muligt. Selv om missioner, hvis formål er styrkelse af retsstatsprincippet, sædvanligvis supplerer en politimæssig indsats, kunne de også iværksættes uden denne. I forbindelse med enhver mission er det af største betydning, at der hurtigt opbygges lokal kapacitet, som den lokale forvaltning selv skal overtage efterfølgende.
7. Erfaringen har også vist, at der er behov for kontinuitet mellem kortsigtet krisestyringsbistand og initiativer på længere sigt. En sammenhængende politik, der samler øjeblikkelig krisestyring og langsigtet støtte til opbygning af institutioner, er af afgørende betydning. Gennemførelsen af disse forskellige bestræbelser inddrager flere forskellige EU-instrumenter. EU vil især udnytte Fællesskabets instrumenter fuldt ud. På fællesskabsplan vil bl.a. den hurtige reaktionsmekanisme udgøre et vigtigt instrument.
8. Medlemsstaterne bør i etaper styrke deres muligheder for at stille dommere, anklagere og andre kategorier af embedsmænd og eksperter på retsstatsområdet til rådighed for internationale missioner. Der bør oprettes en tilstrækkelig stor pool af embedsmænd og eksperter fra medlemsstaterne på dette område.
9. Komplementaritet mellem medlemsstaternes relative ekspertise og styrke kan åbne mulighed for specialisering. Den institutionelle kapacitet i medlemsstaterne med hensyn til at stille kvalificeret personale til rådighed bør udvikles. Medlemsstaterne bør foretage en generel undersøgelse, på baggrund af informationsudveksling, af vilkår og betingelser for embedsmænd, der frivilligt påtager sig internationale opgaver.

Kapacitet og hurtig indsats

10. Inden for det generelle mål for den overordnede kapacitet bør medlemsstaterne især udvikle deres kapacitet til at udsende embedsmænd til at bistå den offentlige anklagemyndighed, domstolene og fængselsvæsenet i forbindelse med krisestyringsoperationer, først og fremmest for at sikre, at rettergangen i straffesager fungerer og gennemføres fuldt ud i de operationer, hvor internationale politistyrker udfører egentlige politiopgaver.
11. Medlemsstaterne bør frivilligt ved at styrke kapaciteten i etaper være i stand til senest i 2003 at bidrage med op til 200 embedsmænd, som er tilstrækkeligt forberedte til krisestyringsoperationer på retsstatsområdet. Der bør være en passende balance mellem de forskellige embedsmænd, der er behov for, herunder anklagere og dommere samt embedsmænd med kompetence inden for fængselsvæsenet.
12. Målet bør også være kapacitet til at supplere de politienheder, der hurtigt kan indsættes, og undersøgelsesmissionerne med embedsmænd, som har et bredt kendskab på retsstatsområdet, hvilket vil åbne mulighed for hurtig planlægning af støtte til styrkelse af retsstatsprincippet, der kan indsættes inden for 30 dage.
13. Det er helt afgørende at sikre samordning og sammenhæng mellem EU-indsatsen med hensyn til retsstatsprincippet og de øvrige elementer i EU's krisestyringsoperation.

Højnelse af standarderne

14. EU og dens medlemsstater bør etapevis udarbejde et omfattende spektrum af godkendte standarder for udvælgelse og uddannelse af samt udstyr til embedsmænd og eksperter på retsstatsområdet samt udarbejde uddannelsesmoduler. Der bør også udarbejdes fælles uddannelsesprogrammer. EU-standarderne bør være forenelige med og en passende videreudvikling af dem, der er udarbejdet af relevante internationale organisationer.
15. Det noteres, at Kommissionen i løbet af 2001 vil lancere et projekt med henblik på en fællesskabsindsats til støtte for fælles uddannelsesmoduler for embedsmænd og eksperter på retsstatsområdet, der skal indsættes i civile krisestyringsoperationer.

16. EU bør også forøge sine bestræbelser på at optræde som katalysator i internationale organisationer og i denne sammenhæng fremme fastlæggelsen af klare mandater for internationale missioner, der omfatter embedsmænd og eksperter på retsstatsområdet, samt udarbejdelsen inden for FN af grundlæggende og direkte anvendelige midlertidige retlige rammer, der skal anvendes, når det internationale samfund er i en situation, hvor alle normer og institutioner er sat ud af spillet.

17. EU vil sikre, at der i uddannelsen af embedsmænd og eksperter, der udvælges til sådanne krisestyringsmissioner, indgår passende kendskab til kønsaspekterne.

B. Implementering

18. De specifikke konkrete mål er udtryk for EU's politiske vilje og forpligtelse. De skal dog udarbejdes mere detaljeret i Rådets relevante instanser. EU's arbejde bør tage fuldt hensyn til de erfaringer, der er gjort i FN og OSCE samt Europarådet, som har indhøstet særlige erfaringer på dette område. Den Europæiske Union skal påse, at der er sammenhæng mellem dens egne og disse organisationers bestræbelser, således at de styrker hinanden gensidigt, uden at der finder unødigt overlappende steder.

19. Der bør udvikles en metode til at opfylde de kvantitative etapevise mål og til at videreføre dem ved hjælp af frivillige bidrag. Medlemsstaterne bør indkredse national ekspertise og styrke. Dette arbejde bør udføres i tæt samarbejde med medlemsstaternes eksperter på dette område.

20. I forbindelse med målene er det nødvendigt, at man i forvejen kortlægger den kapacitet og de funktioner, der er behov for, og sikrer en tilstrækkelig stor pool af nationale embedsmænd og eksperter på retsstatsområdet en grundlæggende uddannelse med henblik på at dække alle områder af det påkrævede arbejde. Det kan også blive nødvendigt at styrke mekanismerne for rotation og tilstrækkelige finansielle og logistiske ressourcer.

21. Generelle oplysninger om kapaciteten på retsstatsområdet, herunder beredskabet, samt om specifik national ekspertise vil blive indlæst i retsstatsdatabasen, som er etableret i Rådets sekretariat som led i samordningsmekanismen for de civile aspekter af krisestyring. Specifikke oplysninger bør registreres i medlemsstaterne i overensstemmelse med nærmere bestemte retningslinjer. Der vil blive arbejdet videre med de nationale arrangementer, herunder med specifikke oplysninger om kapacitet og de enkelte nationale kontaktpunkter.

II. CIVIL FORVALTNING

22. Det Europæiske Råd i Feira understregede, at den civile forvaltning er et prioriteret område, hvor EU bør søge at forstærke sine indsatsmuligheder. Dette synspunkt blev gentaget af Det Europæiske Råd i Nice, som understregede, at det Europæiske Råd bør "*fortsætte overvejelserne på grundlag af henstillingerne fra Det Europæiske Råd i Feira med henblik på at fastlægge konkrete mål og udstyre EU med et passende beredskab, der sikrer en effektiv håndtering af vanskelige politiske kriser.*"

A. KONKRETE MÅL

23. EU har opstillet følgende mål for styrkelsen af EU's indsatsmuligheder inden for civil forvaltning, så der kan bidrages til det bredest mulige spektrum af krisestyringsoperationer ledet såvel af EU selv som af internationale organisationer. Målene skal være nået senest i løbet af 2003..

Styrkelse af EU's samlede kapacitet

24. EU erkender, at forvaltningseksperter spiller en central rolle ved internationale krisestyringsoperationer, og at der er stadig større behov for eksperter på det område. EU vil derfor oprette en pool af eksperter, der på frivilligt grundlag kan påtage sig opgaver inden for civil forvaltning i forbindelse med krisestyringsoperationer, og som alt efter situationen kan sættes ind med kort varsel.
25. Denne pool skal være dynamisk og udvides i takt med, at kapaciteten styrkes. Data om ekspertpoolen indlæses i en database af Rådssekretariatets samordningsmekanisme for de civile aspekter af krisestyring i nært samarbejde med Kommissionen.
26. I operationer, hvor der deltager forvaltningseksperter, kan der anvendes en blanding af forskellige EU-instrumenter. På fællesskabsplan vil bl.a. den hurtige reaktionsmekanisme være et vigtigt instrument i krisefasen.
27. Det er helt afgørende at sikre samordning og sammenhæng mellem de enkelte komponenter i den civile EU-forvaltning og de øvrige elementer i EU's krisestyringsoperation.
28. Ekspertpoolen bør dække et bredt spektrum af funktioner, der er relevante for krisestyringsoperationer, jf. nedenstående vejledende oversigt, der er udarbejdet på baggrund af erfaringerne fra krisestyringsoperationer i f.eks. det vestlige Balkan og Østtimor. Man kan på et senere stadium prioritere mere detaljeret.
29. Generelle forvaltningsfunktioner: registrering af befolkningen, registrering af fast ejendom, valg til eller udpegelser inden for politiske organer, skatteforvaltning, lokalforvaltning, toldvæsen.
30. Sociale funktioner: uddannelse, sociale hjælpetjenester, sundheds- og lægetjenester.

31. Infrastrukturer: vandforsyning, energiforsyning, telekommunikation, permanente infrastrukturer, transport, affaldshåndtering.
32. Kontinuitet er helt afgørende på grund af den klare forbindelse mellem civil forvaltning i krisestyringssituationer og den mere langsigtede strukturelle bistand, ikke mindst fordi der i begge tilfælde er tale om lignende kategorier, og der er en tidsmæssig overlapning mellem de forskellige former for indsats. Der bør sikres en glidende overgang for de specifikke mål og aktiviteter fra en fase til en anden.
33. Ekspertpoolen må være rede til at arbejde under forskellige stadier af kriser. Ekspertene bør således kunne foretage rådgivning, oplæring og overvågning, men også varetage ledende opgaver i en række situationer, som kan spænde fra forhold, hvor eksisterende lokale strukturer har behov for støtte til komplekse nødsituationer, hvor de lokale strukturer er svage eller slet ikke findes. Den første og vigtigste opgave for civile forvaltningskomponenter, der indsættes som led i krisestyring, er at oprette eller at opretholde et fungerende forvaltningsapparat, idet der samtidig arbejdes på, at den lokale forvaltning selv skal tage over så hurtigt som muligt.
34. EU bør sigte mod et nært samarbejde med andre relevante aktører, dvs. internationale organisationer, ikke-statslige organisationer, den private sektor og civilsamfundet som helhed.

Styrkelse af oplærings- og vurderingskapacitet

35. EU erkender, at muligheden for hurtigt at udsende kvalificerede forvaltningseksperter på internationale missioner i vid udstrækning afhænger af, at de har gennemgået en række forberedende kurser. EU vil derfor udvikle fælles standarder og moduler for sådanne kurser.
36. Medlemsstaterne erkender, at vurdering af lokale behov, lokale forhold og lokal kapacitet er afgørende for udviklingen af strategier og identificering af midler, der kan anvendes i det konkrete tilfælde. De vil derfor styrke deres mulighed for at bidrage med den nødvendige ekspertise, så der kan sammensættes hold til løsning af sådanne opgaver.

B. Implementering

37. Disse konkrete mål er udtryk for EU's politiske vilje og forpligtelse. De kvantitative og kvalitative aspekter skal dog udarbejdes mere detaljeret.
38. Som et første skridt i retning af en styrkelse af EU's samlede kapacitet bør der udarbejdes en mere detaljeret oversigt over funktioner og ekspertkategorier med assistance fra eksperter fra medlemsstaterne, der helst skal have erfaring fra internationale missioner. I denne forbindelse kan medlemsstaterne oplyse, med henblik på hvilke funktioner og inden for hvilke ekspertkategorier de især kan yde et bidrag. Der kunne udpeges avancerede hold til særlige opgaver. Resultaterne kunne indlæses i databasen.
39. Som et næste skridt bør der peges på funktioner og ekspertkategorier, hvor der er behov for at opbygge større kapacitet. Som følge af ekspertpoolens dynamiske karakter vil denne proces fortsætte også ud over slutningen af 2003, der er sat som mål.
40. Der bør først og fremmest sættes ind på uddannelse. Det noteres, at Kommissionen i nær fremtid vil lancere et projekt for udvikling af fælles kursusmoduler for personale med speciale i retsstatsprincipper og andre civile deltagere i civil krisestyring. Disse moduler bør udarbejdes i samarbejde med de relevante internationale organisationer, navnlig FN, OSCE og Europarådet, så der sikres komplementaritet og interoperabilitet.

III. CIVILBESKYTTELSE

41. Det Europæiske Råd i Feira understregede, at civilbeskyttelse er et prioriteret område, hvor EU bør søge at udbygge sin kapacitet. Dette blev bekræftet af Det Europæiske Råd i Nice, som konkluderede, at overvejelserne bør fortsættes med henblik på at fastlægge konkrete civilbeskyttelsesmål og dermed udstyre EU med et passende beredskab, der sikrer en effektiv håndtering af vanskelige kriser.

A. Civilbeskyttelsens rolle i forbindelse med krisestyring

42. Civilbeskyttelse omfatter medlemsstaternes ressourcer inden for de beredskabstjenester, der hovedsagelig er indrettet med henblik på rednings- og beskyttelsesopgaver på nationalt plan. Disse ressourcer anvendes imidlertid også efter anmodning til at reagere på større natur-, miljø- eller teknologiske katastrofer både i andre EU-lande og i tredjelande.
43. I de seneste år har civilbeskyttelse også i stadig større omfang været anvendt i forbindelse med krisestyringsoperationer, der ofte foregår under ledelse af FN/OCHA. Der har ofte været tale om situationer af en mere kompleks karakter end større natur- og miljøkatastrofer eller teknologiske katastrofer. Der er generelt en mere diversificeret tilstedeværelse af internationale aktører, og hvis der er tale om en væbnet konflikt, er det den humanitære folkeret, der finder anvendelse. Det har i sådanne komplekse situationer vist sig værdifuldt, dels at civilbeskyttelsesberedskabet har kunnet indsættes med kort varsel, dels at det har kunnet klare forskellige typer af katastrofesituationer, og dels at det har rutine i at arbejde under pres og under vanskelige forhold.
44. I krisesituationer vil der derfor være brug for civilbeskyttelse til at bistå bl.a. de humanitære aktører med at sikre de ramte befolkningers umiddelbare overlevelse og behov for beskyttelse, f.eks. med eftersøgnings- og redningsoperationer, indretning af flygtningelejre samt etablering af kommunikationslinjer og anden logistisk støtte.
45. Det skal bemærkes, at de enkelte medlemsstater har tilrettelagt civilbeskyttelsen forskelligt, og at medlemsstaterne derfor vil anvende forskellige midler og organisationer til indsats i krisestyring.

B. Konkrete mål

46. EU har opstillet følgende konkrete mål, der skal nås inden udgangen af 2003, for at styrke sin kapacitet inden for civilbeskyttelse.

Styrkelse af EU's samlede kapacitet

47. EU erkender, at civilbeskyttelse spiller en afgørende rolle ved krisestyringsoperationer, og at der stadig oftere er brug for at indsætte civilbeskyttelseshold og andre ressourcer under sådanne operationer. EU forpligter sig derfor til at styrke sin kapacitet på dette område. Medlemsstaterne skal som det endelige mål på frivilligt grundlag opbygge et beredskab, som er i stand til
- inden for 3-7 timer, alt efter omstændighederne, at indsætte 2-3 vurderings- og/eller koordineringshold bestående af i alt 10 eksperter. Disse skal være på døgnvagt fra en gruppe på op til 100 særligt udvalgte eksperter på dette område;
  - med kort varsel at indsætte civilbeskyttelseshold på op til i alt 2 000 personer;
  - inden for 2-7 dage at indsætte supplerende eller mere specialiserede ressourcer fra de kompetente tjenester eller, når det er relevant, ikke-statslige organisationer og andre enheder for at imødekomme de specifikke behov, der gør sig gældende i den enkelte krisesituation.
48. Styrket kapacitet i forbindelse med civilbeskyttelse vil være nyttigt med hensyn til både at sætte EU i stand til bedre at svare på anmodninger fra en førende international organisation som f.eks. FN og foretage selvstændige EU-missioner. Medlemsstaterne vil stille civilbeskyttelsesressourcer til rådighed for operationer, som de frivilligt beslutter at bidrage til.
49. Disse ressourcer skal kunne udføre civilbeskyttelsesopgaver i forbindelse med krisestyringsoperationer og imødekomme de specifikke civilbeskyttelsesbehov i de forskellige faser af operationerne. De bør være højt kvalificerede og komme fra medlemsstaternes tjenester.
50. Civilbeskyttelsesholdene og de øvrige ressourcer indsættes som supplement til de ressourcer, der findes på stedet, og samarbejder nøje med de relevante lokale myndigheder og/eller de internationale koordineringsmekanismer.

Styrkelse af EU's reaktionskapacitet

51. Indsættelsen af EU's reaktionskapacitet vil kræve en passende overvejelse af finansielle aspekter, især med hensyn til transportomkostninger.
52. For at sikre en effektiv civilbeskyttelsesindsats samt kompatibilitet og komplementaritet mellem indsatsholdene bør der inden udgangen af 2003 udarbejdes samlede uddannelses- og øvelsesprogrammer for krisestyring. Der vil skulle være tale om
- en omfattende grunduddannelse og opfriskningskurser på EU-niveau for eksperter, der er udvalgt til vurderings- og/eller koordineringsholdene og for lederne af holdene;
  - uddannelse, der gennemføres under medlemsstaternes ansvar for andet personel i overensstemmelse med de aftalte krav;
  - en ordning for øvelser.
53. Uddannelsesprogrammerne skal udvikles i samarbejde med relevante globale og regionale internationale organisationer for i fuldt omfang at gøre brug af deres erfaringer og viden, for at undgå dobbeltarbejde og for at sikre interoperabilitet. Når ordningen for øvelser er udarbejdet, skal den afspejles i EU's øvelsespolitik og øvelsesprogram.

Samarbejde med de væbnede styrker og anvendelse af militære ressourcer

54. Når de er til rådighed og når det er hensigtsmæssigt, kan anvendelse af militære ressourcer som f.eks. transportkapacitet til støtte for civilbeskyttelsesoperationer i forbindelse med krisestyring forbedre EU's civilbeskyttelseskapacitet. Der kan udarbejdes procedurer og arrangementer med henblik på samarbejde på forskellige niveauer som et udtryk for EU's vilje til at sikre synergi mellem de civile og de militære aspekter af krisestyring. Der skal i forbindelse med dette arbejde tages hensyn til nationale og internationale retningslinjer.

C. Implementering

55. De konkrete mål for civilbeskyttelse i forbindelse med krisestyring er udtryk for EU's politiske vilje og forpligtelse. Der vil blive arbejdet mere detaljeret med målene og sørget for opfølgning heraf. *Fællesskabsordningen til fremme af udvidet samarbejde i forbindelse med civilbeskyttelsesindsatser* vil, så snart den er oprettet ved en rådsbeslutning, komme til at spille en central rolle for implementeringen af de konkrete mål. Ordningen vil på vilkår, der fastlægges senere, kunne fremme og støtte krisestyring som omhandlet i afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union.
56. Kapacitetsmålene bør udarbejdes mere detaljeret på grundlag af forskellige scenarier og erfaringer på civilbeskyttelsesområdet med krisestyring i de seneste år. Man bør nøje indkredse de forskellige situationer, hvor ressourcer indsættes til civilbeskyttelsesformål i forbindelse med krisestyringsoperationer. Derved bliver det muligt at foretage en mere detaljeret analyse af, hvilke ressourcer medlemsstaterne kunne stille til rådighed. Der skal også tages hensyn til de enkelte medlemsstaters særlige stærke sider og erfaringer.
57. Aspekterne vedrørende samarbejde med de væbnede styrker og anvendelse af militære ressourcer kan udbygges yderligere af relevante organer, især gennem krisestyringsøvelser.
58. Der vil blive udviklet en metode, der sikrer, at disse mere specifikke kapacitetsmål bliver nået og fastholdt gennem frivillige bidrag.

Den Europæiske Unions øvelsespolitik

Indholdsfortegnelse

- I. Indledning
- II. EU's krav til øvelser
- III. Kategorier af øvelser
- IV. Deltagelse i og observation af øvelser
- V. Andre øvelsesaktiviteter
- VI. Roller og ansvarsområder
- VII. Retningslinjer for gennemførelsen af øvelsespolitikken

I. Indledning

1. I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Köln, Helsingfors, Feira og Nice udvikler Den Europæiske Union både sin militære og sin civile krisestyringskapacitet inden for en sammenhængende ramme, der omfatter instrumenterne under de forskellige søjler inden for hele spektret af Petersberg-opgaver som fastlagt i traktaten, dvs. humanitære opgaver og redningsopgaver, fredsbevarende opgaver og kampstyrkers opgaver i forbindelse med krisestyring, herunder fredsskabelse. Dette vil understøtte den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og vil også styrke EU's bidrag til international fred og sikkerhed i overensstemmelse med principperne i FN-pagten.
2. Det er nødvendigt, at EU er i stand til at varetage sin rolle på krisestyringsområdet effektivt. EU må derfor sikre, at strukturer, procedurer og arrangementer er forsvarligt afprøvet og valideret gennem øvelser for at sikre passende parathed, og at de fungerer effektivt i en krisesituation. Øvelserne kan også give et fingerpeg om mulige krav til nye kapaciteter og være et værdifuldt middel til at vise solidaritet mellem EU's medlemsstater og deres vilje til at bidrage til konfliktforebyggelse og krisestyring. Øvelserne bidrager således i væsentlig grad til troværdigheden af FESFP som et instrument til støtte for FUSP.
3. EU er ved at udvikle en selvstændig kapacitet til at træffe beslutninger og til, hvor NATO som helhed ikke er involveret, at iværksætte og gennemføre EU-ledede militæroperationer som reaktion på internationale kriser til støtte for FUSP's mål. Dette forudsætter den nødvendige militære kapacitet og effektive beslutningsprocedurer. NATO-elementer som sikret adgang til NATO's planlægningskapacitet og formodet tilrådighedsstillelse af forudfastsatte aktiver og kapaciteter er også af særlig betydning med henblik på EU-ledede operationer.

4. På det civile område er der truffet en række foranstaltninger for at styrke og forbedre koordinationen af Fællesskabets, EU's og medlemsstaternes civile krisestyringsressourcer og -instrumenter. Det er et af hovedformålene med afprøvninger af krisestyringsprocedurene at sikre deres hurtige og gnidningsløse indsats og navnlig en effektiv koordinering mellem civile og militære instrumenter, så de kan blive tilpasset på baggrund af de indhøstede erfaringer.
5. EU's øvelsespolitik udformes under fuld overholdelse af EU's fælles institutionelle ramme. Den fastlægger EU-kravene til øvelser og kategorierne af øvelser og vil danne grundlag for den faktiske gennemførelse af alle EU's øvelser. Dette dokument vil danne grundlag for efterfølgende konceptdokumenter og tekniske dokumenter om øvelser.
6. Øvelsespolitikken vil om nødvendigt blive revideret på baggrund af den videre udvikling i EU, navnlig Nice-traktatens ikrafttræden.

II. EU's krav til øvelser

7. Øvelsesmålene vil blive fastlagt i overensstemmelse med det spekter af øvelseskrav, der er omhandlet i dette afsnit. Dette bliver vigtigt i forbindelse med programmeringen og udformningen af den enkelte øvelse (udarbejdelse af øvelsesspecifikationer). Antallet og kompleksiteten af de valgte mål for en bestemt øvelse vil være afgørende for den indsats (tid, personel og penge), der er nødvendig for planlægningen og gennemførelsen af øvelsen.

8. Generelt skal følgende aspekter omfattes af øvelsen: (1) EU's interne strukturer og mekanismer, navnlig samspillet mellem EU's institutionelle aktører og medlemsstaterne; (2) hele spektret af civile og militære instrumenter, der er til rådighed, og et overordnet, sammenhængende og koordineret samspil mellem dem; (3) det strategiske partnerskab mellem EU og NATO vedrørende krisestyring med behørig hensyntagen til de to organisationers selvstændige beslutningstagning; (4) høring og deltagelse af europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af EU, og andre lande, som er kandidater til tiltrædelse af EU; (5) høring og samarbejde med andre internationale organisationer såsom FN, OSCE og Europarådet; (6) høring og deltagelse af andre potentielle partnere.
9. Da EU følger en samlet strategi, kan enhver indsats i forbindelse med Petersberg-lignende opgaver kræve en tæt synergi mellem de militære og de civile komponenter. Øvelserne skal bidrage til at nå dette mål. De bør omfatte både militære og civile aktiver og kapaciteter samt Fællesskabets, EU's og medlemsstaternes instrumenter. I forbindelse med øvelserne behandler EU også public relations-aspekter indgående.
10. EU's forsæt om at øge og forbedre sin kapacitet til at reagere effektivt på krisituationer gælder også aktioner på det civile område, hvor Kommissionen skal spille en fremtrædende rolle. Endvidere har medlemsstaterne forpligtet sig til at styrke deres kapacitet til at reagere på krisituationer inden for områderne politi, styrkelse af retsstaten, civil administration og civilbeskyttelse. Disse civile kapaciteter og samspillet mellem Fællesskabets, EU's og medlemsstaternes ressourcer og instrumenter skal afprøves gennem øvelser.

11. EU har ikke en permanent militær kommandostruktur. Med henblik på krisestyringsoperationer, der omfatter militære styrker, vil der være behov for et helt spekter af øvelser for at sikre, at hele kommandovejen, lige fra de relevante rådsinstanser til det potentielle operative hovedkvarter (OHQ) og styrkehovedkvarter (FHQ) (uanset om de stilles til rådighed af medlemsstaterne - nationale og multinationale hovedkvarterer - eller NATO), afprøves efter krisestyringsprocedurer. EU skal afprøve hvert af disse mulige handlingsforløb fra Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité (PSC), der varetager den politiske ledelse og den strategiske styring, helt ned til styrkehovedkvarterer (FHQ). Normalt afprøves der kun to kommandoniveauer ad gangen. Hvad angår de civile aspekter af krisestyringsøvelserne, som omfatter militære kapaciteter, vil det være nødvendigt på passende måde at inddrage Kommissionen og de relevante organer og strukturer i Rådet.
12. EU er indstillet på at styrke sit institutionelle og praktiske samarbejde med NATO om spørgsmålet vedrørende militære kriseløsninger for at sikre en effektiv krisestyring. I den sammenhæng er sikret adgang til NATO's planlægningskapacitet og formodet tilrådighedsstillelse af forudfastsatte aktiver og kapaciteter i krisesituationer, som skal afprøves under øvelser, af central betydning. Samarbejdet vil bl.a. finde sted under fuld hensyntagen til EU's og NATO's selvstændige beslutningstagning, idet de to organisationer behandler hinanden på lige fod, og uden at nogen af medlemsstaterne forskelsbehandles. Der kan, hvor det er relevant, tages hensyn til den lære, der kan drages af fælles WEU/NATO-øvelser (CMX/CRISEX 2000 og JES01).
13. EU er endvidere indstillet på dialog og konsultation og samarbejde med europæiske NATO-lande, der ikke er medlem af EU, og andre lande, der er kandidater til tiltrædelse af EU, samt øvrige potentielle partnere i forbindelse med EU-ledet krisestyring. Også disse arrangementer skal være omfattet af relevante øvelser.

14. EU's operative kapacitet kan også anvendes til at efterkomme en anmodning fra en førende organisation som FN og OSCE. Øvelserne skal bidrage til at nå dette mål. Det er nødvendigt i relevant omfang at udforme og afprøve relevante retningslinjer for EU's bidrag til FN- og OSCE-ledede missioner. Derfor bør observatører og/eller deltagere fra disse organisationer inddrages i øvelserne, hvor det er relevant. Endvidere kan der overvejes samarbejde med andre organisationer, herunder ngo'er.
15. I betragtning af EU's placering inden for den europæiske sikkerhedsarkitektur må øvelserne udføres på grundlag af den nødvendige gennemsigtighed og komplementaritet mellem EU og andre organisationer, økonomisk anvendelse af ressourcerne og uden unødigt overlappning. EU vil i så vid udstrækning som muligt og så tidligt som muligt koordinere sit øvelsesprogram med medlemsstaternes, NATO's/PFP's og andre relevante organisationers øvelsesprogrammer. Der bør udveksles erfaringer fra øvelserne.

III. Kategorier af øvelser

16. Med henblik på en effektiv gennemførelse af EU-ledede operationer skal Den Europæiske Union alt efter behovene i det enkelte tilfælde tage stilling til, om den vil gennemføre
  - EU-ledede operationer, der anvender NATO's aktiver og kapacitet, eller
  - EU-ledede operationer, der ikke anvender NATO's aktiver og kapacitet.EU skal afprøve hver af disse mulige handlingsforløb og fasen forud for beslutningen, hvis begge muligheder er til stede.
17. Udformningen af den enkelte øvelse vil afhænge af, hvilke specifikke øvelsesmål der opstilles, og som man vil fokusere på. EU-øvelserne vil kunne omfatte følgende:

- a) Det er nødvendigt, at EU afprøver sine krisestyringsprocedurer, foranstaltninger og arrangementer, især på det strategiske politisk-militære plan. Dette kræver krisestyringsøvelser med inddragelse af medlemsstaterne (hovedstæderne og delegationerne), de relevante rådsinstanser, generalsekretæren/den højtstående repræsentant, Kommissionen og andre niveauer, hvor det er relevant. De relevante strukturer og retningslinjer, der er etableret med henblik på dialog og konsultationer med hhv. NATO og tredjelande, kan også være genstand for sådanne øvelser. Retlige ordninger såsom SOFA-aftaler (Status of Forces Agreements) og støtte fra værtsnationen bør også afprøves.
- b) Under EU-øvelserne kan man også afprøve EU's evne til i kriseområdet at indsætte og koordinere en kombination af civile og militære instrumenter på en rettidig og samordnet måde. Omfanget af deltagelse fra hovedkvarterer (OHQ/FHQ, militære og/eller civile, dvs. for politistyrker) afhænger af, hvilke mål der er opstillet herfor.
- c) EU's bidrag til civil krisestyring vil være genstand for særlige EU-øvelser. Disse vil involvere medlemsstaterne, Kommissionen, samordningsmekanismen for civil krisestyring, andre relevante rådsinstanser og potentielle aktiver og potentiel kapacitet, der er udpeget på det civile område i overensstemmelse med de mål, der er opstillet for øvelsen. I disse øvelser kunne man afprøve EU's arrangementer for planlægning og beslutningstagning, f.eks. mht. mobilisering af civil kapacitet (f.eks. politi og dommere) og fælles anvendelse af disse ressourcer som led i en fælles indsats, der koordineres med Fællesskabets instrumenter.
- d) EU vil ligeledes gennemføre øvelser, der udelukkende er koncentreret om de militære aspekter, f.eks. kommandostationsøvelser (CPX), der involverer planet under det politisk-militære beslutningsplan. Sådanne militærøvelser vil kunne omfatte potentielle EU-hovedkvarterer, der udpeges mhp. øvelsen, men også involvere medlemsstaterne (hovedstæderne og delegationerne) og de relevante rådstjenester (bl.a. SITCEN, Militærstaben og GD E).

- e) Når EU undersøger valgmulighederne med henblik på en operation, vil udarbejdelsen af de strategiske militære muligheder kunne omfatte et bidrag fra NATO's planlægningskapacitet efter bestemmelserne i aftalen om sikret og permanent adgang for EU til NATO's planlægningskapacitet. Der skal tages hensyn hertil i øvelser med et militært element.
- f) Rådssekretariatet og/eller Kommissionen vil muligvis finde det nødvendigt at afprøve og opøve samarbejdet og samordningen generelt mellem de relevante interne tjenester. Dette vil komme til at foregå gennem planlægning og gennemførelse enten af en intern rådssekretariatsøvelse eller en intern kommissionsøvelse eller en øvelse, hvor begge parter arbejder sammen.
- g) Fælles krisestyringsøvelser med NATO baseres på scenarier for EU-ledede operationer, når EU vil gøre brug af NATO's aktiver og kapacitet. Disse øvelser kunne omfatte bl.a. politisk-militære krisestyringsøvelser og vil normalt involvere medlemsstaterne, EU-institutionerne (f.eks. Rådet og Kommissionen) og NATO's hovedkvarter i Bruxelles. EU og NATO vil muligvis finde det nødvendigt, at det militære hovedkvarter, som NATO stiller til rådighed, indøver de særlige funktioner, der gælder under EU-ledede operationer. Sådanne militærøvelser (CPX) vil f.eks. blive koncentreret om den del af kommandovejen, der ligger under det strategiske politisk-militære plan, med andre ord om samspillet med et operativt hovedkvarter (OHQ) og et styrkehovedkvarter (FHQ)/hovedkvarter for de kombinerede fælles indsatsstyrker (CJTF HQ), som NATO stiller til rådighed. Disse fælles EU/NATO-øvelser kunne også koncentreres om EU's evne til at indsætte og koordinere en kombination af civile og militære instrumenter. Programmeringen, planlægningen, gennemførelsen, evalueringen og rapporteringen skal foregå under nøje koordinering mellem EU og NATO under anvendelse i begge organisationers regi af kompatible procedurer.
- h) EU-øvelser kan også inddrage andre organisationer som FN, OSCE og eventuelt ngo'er, hvis Rådet beslutter det.

IV. Deltagelse i og observation af øvelser

18. Beslutningen om at indbyde andre stater og organisationer til at deltage i eller observere afholdelsen af hver enkelt øvelse træffes af Rådet.
- a) EU vil på et gensidigt grundlag i henseende til krisestyringsøvelser indbyde NATO til at observere EU-øvelser, herunder også de øvelser, der ikke gennemføres i fællesskab.
  - b) Europæiske NATO-lande, som ikke er medlem af EU, og andre lande, der er kandidater til tiltrædelse af EU, vil blive indbudt til at deltage i afholdelsen af relevante øvelser i overensstemmelse med betingelserne for deres deltagelse i EU-ledede operationer. I overensstemmelse med den dialog og konsultation og det samarbejde, der er indført, bør disse lande indbydes til at deltage som observatører under de relevante øvelser.
  - c) Stater, med hvilke EU fører politisk dialog, og andre interesserede stater bør, når det er relevant, indbydes til at deltage i eller observere øvelser.
  - d) EU-øvelser bør, når det er relevant, være åbne for, at andre internationale organisationer og eventuelt ngo'er kan deltage og observere.
19. Beslutninger om deltagelse i og observation af EU/NATO-øvelser træffes efter konsultationer mellem EU og NATO af Rådet og det relevante NATO-organ. EU vil i denne forbindelse søge at sikre, at alle EU-kandidatlande, der ikke er medlemmer af NATO, deltager i disse øvelser, eventuelt som observatører.
20. De nærmere bestemmelser for andre staters og organisationers deltagelse i og observation af øvelser vil blive fastlagt i de relevante øvelsesspecifikationer, der skal fastsættes i en rådsafgørelse.

V. Andre øvelsesaktiviteter

21. EU agter ikke at gennemføre øvelser, som involverer militære styrker under FHQ-planen. Øvelser med nationale og multinationale styrker under dette plan forbliver medlemsstaternes ansvar. Denne type øvelse kan også for de berørte nationer gennemføres inden for NATO's kommandostruktur og/eller som led i NATO's partnerskab for fred (PFP). Det antages, at en medlemsstat eller en gruppe af medlemsstater kan planlægge og gennemføre øvelser, der bygger på scenarier for potentielle EU-ledede krisestyringsoperationer. I det omfang de kan bidrage til disse operationer, bør der udveksles relevante oplysninger med de andre medlemsstater via Militærstaben, der samler oplysningerne i informationsøjemed. Medlemsstaterne, rådssekretariatet og Kommissionen kan indbydes til at deltage som observatører.
22. EU vil kunne deltage i andre øvelsesaktiviteter end de ovenfor beskrevne, f.eks. ved at tredjelande eller internationale organisationer officielt indbyder EU til at sende observatører til deres øvelser. De enkelte indbydelser vil sandsynligvis være forskellige og bør vurderes ud fra deres politiske-militære konsekvenser, bidrag og fordele. Derfor vil spørgsmålet om deltagelse af EU-observatører blive afgjort af de relevante myndigheder, jf. nedenfor, i hvert enkelt tilfælde under hensyn til de specifikke mål for den pågældende øvelse.

VI. Roller og ansvarsområder

23. EU's øvelsespolitik vil blive udarbejdet og gennemført i overensstemmelse med EU's procedurer og under fuld iagttagelse af den kompetence, institutionerne og organerne har fået tillagt i henhold til traktaten. Ansvar for alle EU-øvelser ligger hos EU. Kommissionen vil blive inddraget i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i henhold til traktaten.

24. Rådet vil godkende øvelsespolitikken og i tæt samarbejde med Kommissionen sikre koordinering mellem de forskellige organer, der er involveret i gennemførelsen af øvelsespolitikken, og træffe de relevante afgørelser. Rådet godkender det årlige EU-øvelsesprogram og det grundlæggende planlægningsdokument for den enkelte øvelse - øvelsesspecifikationerne (EXSPEC) - i tæt samarbejde med Kommissionen, hvor det er relevant.
25. PSC har med forbehold af punkt 28 det overordnede ansvar for programmering, planlægning, gennemførelse, evaluering og rapportering af alle EU-øvelser, navnlig udarbejdelsen af det årlige EU-øvelsesprogram og øvelsesspecifikationerne. (EXSPEC). Militærkomitéen vil med støtte fra EUMS rådgive PSC om alle relevante aspekter af øvelsespolitikken, øvelseskonceptet, øvelsesprogrammet og dets gennemførelse. Øvelser, der er koncentreret om rent militære aspekter, finder sted under ledelse af Militærkomitéen, der støttes af EUMS, og under PSC's styring. Også Udvalget for de Civile Aspekter af Krisestyring vil give oplysninger, fremsætte henstillinger og rådgive samt spille en rolle efter de retningslinjer, som Rådet har fastlagt for udvalget. Kommissionen vil spille en aktiv rolle med hensyn til øvelser, som er koncentreret om civile krisestyringsredskaber.
26. EU kan beslutte at anmode medlemsstaterne (f.eks. det nationale/multinationale HQ) og/eller NATO (f.eks. DSACEUR/CJPS afhængigt af de relevante arrangementer for sikret adgang) om at støtte og bidrage til planlægningen af EU-øvelser.

27. Der skal udarbejdes koncept- og proceduredokumenter, herunder øvelsesspecifikationer. Der skal udføres et forberedende arbejde mhp. programmeringen, herunder koordinationen af EU's øvelsesprogram med NATO's og andre organisationers øvelsesprogrammer. Dette arbejde vil blive ledet af Rådssekretariatet/Direktoratet for Operationer og Øvelser sammen med EUMS's Operations- og Øvelsesafdeling under generalsekretæren/den højtstående repræsentants ansvar. De relevante strukturer i Kommissionen vil deltage i dette arbejde. Dette princip gælder også planlægningen, gennemførelsen, evalueringen og rapporteringen i forbindelse med de enkelte øvelser. De nødvendige kontakter med medlemsstaternes eksperter i forberedelsesprocessen kan tages via Polmil-Gruppen og den militære arbejdsgruppe i et udvidet samarbejde.
28. Interne rådssekretariatsøvelser, interne kommissionsøvelser eller øvelser, hvori begge samarbejder, vil skulle besluttes af henholdsvis generalsekretæren/den højtstående repræsentant og Kommissionen.

VII. Retningslinjer for gennemførelsen af øvelsespolitikken

29. I dette politikdokument fastlægges de politiske og operationelle rammer for EU's fremtidige øvelsesaktiviteter. Nærmere enkeltheder med henblik på gennemførelsen samt udvælgelse og udformning af øvelserne vil snarest muligt blive givet i et konceptdokument for EU-øvelser. Dette vil også indeholde en definition af procedurerne for planlægning, gennemførelse, evaluering og rapportering i forbindelse med de enkelte øvelser.
30. Der skal fastlægges et årligt øvelsesprogram, som skal forelægges for Rådet til godkendelse. Programmet skal udvikle sig efterhånden, idet der i hver øvelse tages hensyn til erfaringerne fra de foregående øvelser, og det skal muliggøre en passende langtidsplanlægning af øvelserne i EU og koordination med andre organisationer. Det overordnede program for aftalte, forsøgsvis aftalte og påtænkte øvelser bør derfor strække sig over en periode på fem år. Der må endvidere tages behørigt hensyn til de reelle forpligtelser.

31. For at tage hensyn til de forskellige krav til medlemsstaternes øvelsesplanlægningskapacitet, der har ansvaret for input til både EU-programmer, nationale og multilaterale programmer og NATO-programmer, vil en nøje koordinering, ikke kun af programmeringen, men også af planlægningsmøderne, være afgørende.
32. Der skal udarbejdes nærmere bestemmelser om finansieringen af øvelserne.

SAMARBEJDE MELLEM EU OG INTERNATIONALE ORGANISATIONER OM DE CIVILE ASPEKTER AF KRISESTYRING

I. INDLEDNING

1. EU's medlemsstater er aktivt engageret i såvel krisestyring som konfliktforebyggelse i deres egenskab af medlemmer af internationale organisationer. Samordning af indsatsen foregår efter artikel 19 i TEU. Det drejer sig bl.a. om bestræbelser på at styrke internationale organisationers kapacitet ved at være katalysator for højere standarder og gennemførelse af reformer.
2. Det Europæiske Råd har både i Helsingfors, Feira og Nice understreget, at EU bør udvikle sin krisestyingskapacitet for at forbedre sine muligheder for at bidrage til operationer, der ledes af førende organisationer som FN og OSCE, og for selv at kunne lede missioner.
3. I dette dokument behandles spørgsmålet om samarbejde med internationale organisationer, et samarbejde, som bør udvikles, så det fører til en gensidig styrkelse. Det er nødvendigt at definere både de mulige områder for samarbejde og betingelserne for et sådant samarbejde. Sidstnævnte udvikles som led i det generelle arbejde vedrørende samarbejdet mellem EU og internationale organisationer.
4. Civil krisestyring er et særlig vigtigt område for udvikling af et sådant samarbejde, eftersom det er hensigten, at EU skal forbedre sine muligheder for at bidrage til det arbejde, der udføres af internationale organisationer, og samtidig drage fordel af de erfaringer, de har gjort.

II. VEJLEDENDE PRINCIPPER

5. Følgende principper gælder for alle relevante kapacitetsområder og bør være en rettesnor for samarbejdet mellem EU og relevante internationale organisationer:

- Bidrag til styrkelse af internationale organisationers indsats
EU ønsker at bidrage til en styrkelse af internationale organisationers indsats inden for konfliktforebyggelse og krisestyring. Dette vil bl.a. kunne ske ved at forbedre de muligheder, EU har for at sætte ind, herunder den hurtige reaktionskapacitet, og dermed være i stand til mere systematisk at kunne bidrage kvantitativt og kvalitativt til fredsmissioner, der ledes af internationale organisationer, uden for megen overlappning og bureaukrati.

- Interoperabilitet
EU bør lære af de erfaringer, som internationale organisationer har gjort, og sikre sig, at de procedurer og retningslinjer (f.eks. uddannelsesstandarder og ansættelseskriterier), der udarbejdes som en del af det politiske og operative koncept for EU's civile krisestyring, kan fungere sammen med og er kompatible med procedurer og retningslinjer i internationale organisationer. Dette vil gøre det lettere at bidrage til operationer, der ledes af internationale organisationer.

- Synlighed
EU's indsats bør også være synlig i situationer, hvor EU samarbejder med internationale organisationer eller bidrager til deres arbejde. Det vil dermed blive understreget, at EU spiller en aktiv rolle i krisestyring, og ESFP vil derfor blive styrket.

- Beslutningsautonomi
EU's beslutningsautonomi og dens fælles institutionelle ramme må respekteres fuldt ud.

III. MULIGHEDER I FORBINDELSE MED OPERATIONER

6. Det Europæiske Råd i Feira understregede, at en øget EU-effektivitet inden for civil krisestyring vil kunne udnyttes i operationer, der ledes af førende organisationer som FN eller OSCE, eller i missioner, som EU selv leder. Der er således mange muligheder i forbindelse med specifikke operationer:
  - Medlemstaterne kan yde nationale bidrag til en operation, der ledes af internationale organisationer, uden at disse samordnes af EU.
  - Medlemsstaterne kan yde nationale bidrag til en sådan operation efter EU-konsultationer om f.eks. mulighederne for at samle ressourcer fra flere sider.
  - EU kan yde et samordnet bidrag til en operation, der ledes af en international organisation.

- EU kan bidrage med og selv lede en hel komponent (f.eks. politistyrker) af en operation, hvis overordnede ledelse varetages af en international organisation. I situationer af Kosovo-typen kan der opbygges en søjlestruktur for de forskellige organisationers indsats, og den ene af organisationerne kan stå for den samlede ledelse.
  - EU kan lede en operation med deltagelse af komponenter fra internationale organisationer med særlig ekspertise og erfaring på det relevante område.
  - EU kan selv lede en ren EU-operation.
7. Det er et politisk valg at beslutte, hvilken af disse muligheder eller andre - der ikke er opstillet i nogen bestemt rækkefølge - der vil være relevant i en konkret krisesituation. Det vil afhænge af en politisk vurdering af situationen og af EU's kapacitet.
8. EU vil fortsat styrke sin og medlemsstaternes kapacitet til at bidrage til aktioner inden for denne vifte af muligheder.
9. Der skal foretages en mere detaljeret udarbejdelse af de praktiske aspekter af EU's bidrag til civile operationer og aktiviteter, der ledes af FN, OSCE og Europarådet.

IV. UDVEKSLING AF ERFARINGER MED INTERNATIONALE ORGANISATIONER

10. EU bør under opbygningen af sin civile krisestyringskapacitet fuldt ud udnytte internationale organisationers erfaringer og viden. Omvendt bør EU lade sin egen ekspertise og viden komme internationale organisationer til gode.
11. FN spiller en enestående rolle og har en enestående erfaring inden for civil krisestyring, herunder indsætning af politistyrker og styrkelse af retsstatsprincippet, den civile forvaltning og civilbeskyttelse. Der bør fuldt ud tages hensyn til erfaringer og konklusioner fra sådanne og andre områder, jf. ligeledes Brahimi-rapporten, når EU opbygger sin civile krisestyringskapacitet.

12. OSCE har en samlet tilgang til sikkerhed, der bygger på samarbejde, og udstrakt erfaring inden for krisestyring og konfliktforebyggelse takket være talrige missioner i praksis. OSCE er derfor en nøglepartner for EU inden for civil krisestyring. REACT-ordningen, uddannelsesstandarder og OSCE-procedurer for hurtig indsats er af særlig vigtighed, når EU skal opbygge sin kapacitet på dette område.
13. For at styrke beskyttelsen af menneskerettighederne, pluralistisk demokrati og retsstatsprincippet har Europarådet udarbejdet retlige instrumenter og overvågningsmekanismer og specifikke konventionskontrolmekanismer. Europarådet kan derfor yde specialviden og ekspertise på f.eks. det lovgivningsmæssige og institutionelle område.
14. Der bør udvikles et samarbejde mellem EU og internationale organisationer om civil krisestyring. Grundlaget bør være arbejdsplaner, der udarbejdes af formandskabet, og projekter og programmer, der udarbejdes af Kommissionen.